

КъМР-ни Парламентинде

Инвесторлагъа энтта бир себеп

КъМР-ни Парламентини президиуму кезуилоу жыйылыуну законла чыгарыуу органы башчысы Чеченяны Ануар...

нга кере, инвесторланы КъМР-ни жеринде жангы улуу банк уржеденила...

Магъаналыкъ

23-чи июнда Нальчик шахары биринчи номерли клиника больнисында бейреклери сугурган саусу сабийлеге гемодиализ ара ачылганды...

Белгили жычы, Къырау Думаны депутаты эмда КъМР-ни Парламентини Председатели къыйып левтаны кесидиле.

Гемодиализ ара - кепмеге ышаныу эм къутулур мадар

Биринчи номерли больничады баш врачы Николай Шогенов битеу бу жанжаруу...

арала ачылганылары бек огурлу ишди, - дегенди. Руслан Жаннимо айтканга кере, биринчи республикада саусу сабийлени саны кыргыздан озганды...

Ирина табалганды. Врачланы айтхаларына къарамай, ол къызчыгы била Москвага учканды...

Уголовный-толтуруучу системада торлениуле баямдыла

КъМР-ни Парламентини Президиуму кезуилоу жыйылыунда «правительстволу сагатада»...

болмагъан аманлыкчыла турган июртуй колония, колония-поселение - тогузу уголовный-толтуруучу инспекция киредиле...

Нальчикде арага обурдундун Германиядан келгенди. Ол бек игиге салнады. Саусуланы болууларын тинти...

Тюс он кинде Ирина Каркачеваны эрине ишледе чып тошор, инвалит болганды. Ол къыйынлыкча башчы бир кезинде къуопул-санлыкча...

Насыкча, бу сабийле сау къалгандыла. Гемодиализ арадада баш жер болмай, немче саусу сабий замансыз келгенди жашундан...

Жазылыу

Газетибизни деберин кетюрейик

Къыйып адамла да кесини белги берилген аяруу жерлери, литературада, илмула, искусствода, спортта жетишмилери била...

Биз, окуучула да, улуу келю болуп жергибизни деберин сакълау, кетюре билейик!

Митинг

Битонлыкъа Анатолий Хацуковну аты аталганды

Россий Федерацияны сыйлы врачы, профессор Анатолий Хацукова биринчи Чегем мемориал къыста ачулганды аталган митинг болганды...

кёз аруулану кафедрасыны доцентини ассистенти. Орджионидзе шахарада консультация поликлиниканы баш врачы болуп ишлеуден башлаганды...

Сулалы алып айтканда, малла, малчыла да жайлыкчыла чыкканы аны чакты бир заман болады. Аны тау болмулга юйорсонгенинде...

Бир-эки кюн къалганды

Багъаы окуучула! 2010 жыны экинчи жарымына жазылыу кампаны бошарыкы бир-эки кюн къалганды...

ГАЗАПАНЫ Аним, КъМР-ни, КъМР-ни да халкъ артисти.

Тау жайлыкклода

Къайгырыу ахшы кёрюмдюлеге айланады

Бахсан муниципальный районну жер-жерли администрациясыны эл мектеп ашы ашыуу билимгери башчысы Борис Маршенинов билдиргенге кере...

мавларын тутарга бередиле. Аны била бир фермерден, эвленил малларына кезинде ветеринар профилактика этюде да кыты контроль салдыла...

дайым къайгырғанлай турардыла. Саулы алып айтканда, малла, малчыла да жайлыкчыла чыкканы аны чакты бир заман болады...

Бизни индексибиз - 51532

Онегин бла Татьяна тау тилде селешедиле 2 бет. Лыжалада олимпиада байракыла бла 2 бет. Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствоусуну Бегимлери 3-6 бетле. Келир ыйыкыа ТВ-ны бла радиону программалары 7-8 бетле.

Жангылыктыла

Оноу

«Кавказ - 2020» форум Нальчикде бардырылыкды

«Налич Россия» партияны «Кавказ - 2020» деген битуроссий жаш тёлө форуму Къабарты-Малкъарда бардырылыкды...

Байрам

Чынтты заууклуук

Прохладна муницип районда Кудуртаны даярчын апланды оюнок школ лагерлерден жыйналган сабийле «Сау кел, жай» деген спорт байрамга къытхандыла...

Конкурс

Къуранны ким иги окур?

Къабарты-Малкъарны Муслиманларыны дин Управленисыны башламчылыгы била сыйлы Къуранны иги окуртууларына аярапандыла...

Билдириу

«Эзде тутууну» китабы энтта чыгарылады

«Къабарты-Малкъар Республикада 1941-1945 жылдада Улуу Ата журт урушда Хорланма 65-жылгына жоралдунга байрам ишлери кезинде Къабарты-Малкъарны «Эзде тутууну» китабыны тизмелерине торлениуе кийиргюу керек эсе...

Грек-рим тутушуу

Юч доммакъ майдал

Бу кюнде Москвада бардырыла грек-рим тутушуу турнири чымылганда Къабарты-Малкъарны спортчулары юч доммакъ майдал алгандыла...

Бизни корр.

Уголовный-толтуруучу системада түрлөнгөнүлө баямдыла

Акыры. Аялы 1-чи беттеди.

Тутулганналы жартысындаң аспама тутмакыга экинчи неда андан да көп көрө тошоерила. Он процентден аспаманы эркинликери уа көп жылгага сыйрыгындаы.

Иш кыруулуу баргыаны хаырындаң аманлыкчыла тутулуп турган жерледе опера-тив хал тапай кылады. Упрал-ление иш ише органла бла бирге ишлейди, аманлык ишениши ачыкыла жаны бла болушук этилайди. «РФ-ни Уголовный кодексини эмда РФ-ни Уголовный-толтуруучу кодексини аданыи эркинликтеи сыйырынуу юсоун-

ден жорукла кийрилгени бла байлаы РФ-ни бир-бир закон-ларына түрлөнуиле кийриуюу юсоунден-быыл кючине кирген Федеральный закон жашауда аданыи эркинликтерине чек салынып, инспекциялада эсепге алынгандыла.

Мухамед Коков республиканы уголовный-толтуруучу система-сы көп жумушта таммагыачында да эчки белгилгенди. Озган жыл УФСИН-ни промышленный сектору 69 миллион сом, быыл май айгагы дери уа 8 миллион сом багысы продукция чыгарганды. Жумушчаны аспама система-да ишленгенле форма эм об-

мурдирование тигиу бла байлам-лыды.

Кзыралны уголовный-толтуру-учу системасыны ишени РФ-ни Президенти белгилеген баш букагында ФСИ-ни кырал власть органла бла бирге ишлеу-лерини жангы борчлары салып-гандыла. Аны хайрындаңа 2010 жылда Системаны бөлүмлерини молюк-техника ырыскыларын кырып жаны бла республикалы программа кыбал этилгенди.

Аны бла бирге түрмеден чык-гыналаны реабилитация этиу, колониялада ишленгенли кыорк-уюсулуктарын сактауу, жуула-га тартылганыны иш бла жар-чытуу араланы эмда предприн-

тияланы айнытуу жаны бла вопро-слата тамамланмай кыалган-дыла.

Докладчы депутатланы сору-уларына жууапла бергенди. «Правительство сагыла-т эс-гертиле кыбал этиу бла бо-шалганды. Анда КМР-ни Правительствоуна РФ-ни ФСИН-ини бла бирге «Гло-нас» навигация спутник систе-маны республикада сийндири-ге (ол уголовный-толтуруучу системаны учуреданиялары-ны ишлеринде болушук эти-рикти), системада ишленген-ли социальный жумушларын толтурууга керекисий айтыла-ды.

Депутатла көргөнлерин жараткандыла

КМР-ни Парламентини Экология эмда табиगतтын хаырылануу жаны бла жомук-тай бу кондеде тышанда улгу жыйлыу бардырып, «Прои-зводстводан кыалган-кыулган-ланы бла адамаланы юу жумуш-ларындаң чыккыган кир-кич-кени юсоунден» КМР-ни за-куну кылай толтурулганын сюз-генди. Сөз кыалган-кыулган-ланы жангыдан жарашдырып экинчи көрө да хайрылануу юсоунден баргыанды.

Кызабаты-Малкыарга алай этен-жаланда бир предпритие бады-«Эрпак» ЗАО. Ол макула-турадан кыагыт бла картон чыгарды. Депутатла, толтуру-учу властын келечилери, рес-публиканы шахеларыны бла

районлары администрацияла-ры ма аны чехиринде болган-дыла. «Эрпактын» генеральный директору Джамбулат Эрзенов алагы производствод аманлык көргөзгенди. Анда болган об-рудование бир айга мин тонна кыагыт жарашырады. Пред-притие 250 адамны иш бла жал-чыла кылат.

Кыалган-кыулганладан про-дукция чыгарылган заманда табиगतт байлыккладан азы-раак кыратылады, кудуретте га кыагыт улуу зарын ачча иш-лерге, ол затха аны дотационо-стыгыны азан баргыаны шагы-атлык этиди. Манга уа ол бек магнанылды, нег дегенде алаш шарт республиканы имиджини хайрылыгыгын көргөзтөди»,- дейди КМР-ни Президентини ин-тервьюсунда.

Джамбулат Эрзенов предприти-иладна энергия кылай алыг-маны юсоунден да айтаңды.

Сөз ючюн, мында суу төгюлуп кымайды, артка кыайтыларын хайрыландыла, жангы техника-гыяланы болушуклары бла тазаланады. Заводну башчылары жууук заманлада пластикта да жангыдан хайрыланып башла-ры мурад этиди.

Жуулууга кыатышхана кыалган-кыулганланы хайры-лануу бла хал саулай респу-бликада кыалай болганына кы-рагандыла. Экология эмда та-биगतтын хайрылануу жаны бла комитеттин председатели Виктор Несутов айтканын, кир-кичкени утилизациялау бла байламы проблеманы тамам-лар заман болганды. Кыалг-ан-кыулганланы жарашдыруу-чу завод ишлене турды. Ол бу

проблеманы бир кесегин оку-на тамамлагыа себеплик этер деп, депутатла бек айтканды.

Дагыда ала кир-кичкене асыралган эмда атылган жер-ле кудуретини кыорууулуу шөндюю изилмерине келиш-мегенлири, аладан сыйрак алуу бек аз хайрыланганын белги-лендилик. Кыксасын, респу-бликада кыалган-кыулганла-ны экинчи да хайрыланууу, жангыдан жарашдыруу си-стемасы жокчуу оронундады. Бол-гыны да бек кыаруусуздун, нег дегенде ача тириши техноло-гияла жокдула, алап пред-притияла да бек азыла.

Татьяна БОРОВИНСКАЯ, КМР-ни Парламентини пресс-службасы.

Кимледиле «кавказ» жүрсюнюлю адамла?»

Кавказдыладан кюркуучу эм Шимал Кавказын халкыла-рыны айтышкы өлкөсүндө юсоунден КМР-ни Президенти Арсен Канокос кесини блогунда blog.president-kbr.ru видеороликке халар айтаңды.

«Кимледиле «кавказ тюроно-ло адамла?» Гергиев, Темирча-нов, Шемкин... Алай бюоно-люкнде бандитилең азе аланы юсоунден аз айтаңдыла. Банди-та а - ол кыада да бандити: Кызабаты-Малкыарга, Росей-ни башха субьектеринде да. Болсода, Кавказда бир торлю акманчык иш этилең юсоунден аз бөлөңдөнү» - дегенди Арсен Канокос РФ-ни Федеральной Жыйынуу Федерациянн Советини берген прессконферен-цияда. Арсен Канокос Кавказда жашаган адамлаын патриот сөзмөлери Росейни кыалган граждандарындаң аз болмаганын да чертеңди.

Андан сора да, КМР-ни Пре-зидентини офисиладна быыл ты-рында да www.president-kbr.ru жангыруула бардыла. Аны «Публикация» деген бөлө-мюндө Президентини «Россий-ка газеталары басмаланганын и-тересую бериледи. «Росейни Президенти көп болмай Кызаба-ты-Малкыарга келгенде, мен республиканы экономика кри-зисден чыгарынуу кесин көргө-нү амаларыны ордондо хайра-аыкх эмдин. Биринчиден: ол бизни экономикасыз алгын кредитлеге кырал финансия-дыла. Биз кыошак гарантисия-ны изилембиз, болсода ачха бир заманда артык бол-

ген материалда сөз бизни респу-бликада көп сабийли аналгызга кыалай эс бөлөңгенин, завод-ла, больница, спорт комплек-ле ишленгенлерини, бизнесе кыалай болушук этилгенлери юсоунден барды. Андан сора да, бу газетде 8-9-чу июньда Феде-рация Советте Кызабарт-Малкы-арны Кюнлери кылай өтөнели юсоунден репортаж да басмалаңды.

Республиканы дотационо-стыгыны аз болганын эс реги-онда чыгарылганын билеуюу про-дукту 2009 жылда 64 миллиард сом багысына дери өсгенди (ол 2005 жылга тенгештирилең). «Жылдомалада дери кези-лен эсе 1,7 көрөгө келди» - ма битеу бу затланы санаиды Кы-забаты-Малкыарны власты фи-нансела секторда реформала бардыруу керекисий тамам-ланганларын» - деп жазады «Известия» газет. «Инвестици-и в Кавказ» деген материалда жур-налист КМР-ни башчылары биз-несе бла кюрешуге республикада алаңат отлга кырагычаларын ма аны керююмдирени юсоунден халарлады. «Битеудини эконо-мик кытыктыны кезиунде рес-публика бир неча жангы пред-притие ачылып эм ишлеп баш-ландыла. Сөз ючюн, Нальчикте деген «Есен Текстиль» росей-торк фабрика ачылганды. Былтыр а дарманла чыгарганын «Фарма Интернешнл» росей-иордан про-ект кылганды. Промышленос-те секторда да түрлөнуиле

сакыланадыла. Тритокат кы-мачла чыгаргын «Комтекст-ООО», «Телемеханика» ОАО-да энергияны агган чыракыла чыгаргыкчыдыла, таза поли-мерлене «ЭТНА» заводу ачыль-гында. КМР-ни Экономиканы айнытуу эс сатуу-атуу мини-стерстводна билдиргенлери көрө, жууук кезиуде респу-бликада кырулуш материалла чыг-аргын сферада 6 миллиард сом багысыз 22 проект, туризмеде 36 миллиард сом багысыз 12 про-ект, энергетика комплексде 8 проект (22 млрд. сом), жашуу журт кыруушунда 3 проект (23,2 млрд сом), транспортта - 3 про-ект (355 млн. сом)» - деп ай-тылады статьяда.

Федерация Советте Кы-забарт-Малкыарны кюнлери юсоунден өчөтланы, сурат ре-портажыны эм видеокоже тей-лени www.president-kbr.ru сайт-ни эм КМР-ни Президентини www.youtube.com сайтда видеоканалында керюрге бол-

Андан сора да, Президентини сабында жангылыкта табар-гыла, республиканы башчылары ишлерин юсоунден тол-у информация, КМР-ни шахарларында бла районла-рында болганын эм болуук ишени анонслары да барды-ла.

Екатерина ТОЛАСОВА, КМР-ни Президентини бла Правительствоуны пресс-службасы.

Лыжаларда олимпиада байрагыла бла

Кыуанчы жыйлыу ол кюн

Локиланы Жамболта бла Мурат байракны көтөрдиле.

«Тотур» стадионда да бардырыл-ганды. Анга району Билим бе-риу управленийсыны башчысы Моллаланы Солемен, жаш төлю политика бөлөмюно таматасы Жаболаны Виссарюн, «Баксан» спорт-саулук кочуеу комплек-сини директору Омарланы Солтан кыатышкандыла.

грек-рим тутушуудан Росейни биринчилигинде хорлаганы Локиланы Жамболта бла Му-рилыне себеплик этгенлери ючюн «Участнику олимпийского движения в поддержку «Сочи-2014» майдалла бла сауыгалаг-анды.

«Сочи-2014» Олимпиадына кы-зык кыар кыагыла бла шахар

школ лагерлене таматаларны сабийлине солууларын тап кыу-рагыналыр эм аланы спортха бе-рилийлерине себеплик этгенлери ючюн «Участнику олимпийского движения в поддержку «Сочи-2014» майдалла бла сауыгалаг-анды.

Анатоль ТЕМИРОВ, Сурталаны автор алганды.

Онегин бла Татьяна тау тилде сөлөшөдиле

«Минги-Тау» журналы 3-чу китабы окуучуу кылуна тош-до. Не зат барды анда, не жан-гылык адабият дунясында? Бек алга мында белгилеи жа-зычуу эм драматург Токулманы Жагабарфаны 75-жылгылы бла байламы басмаланган затла-га эс бурруңды. Аны кыалам кырандыларлы Толгурларны Зейтин, Толгурланы Салик, Белги-ланы Абдуллаш эм башкала алг-шылайдыла.

Жагабарфаны кыара сөз бла жазгын чыгармаларын сагы-манлык кыошак да, аны пьеса-лары драматургуу малкыр ли-тературада кесине эчки жер ал-гандыла. «Ауаналагы», «Жал-гын даражыла», «Эминагы», «Ертенге», «Патчагы сокур кызыла», «Чочнай кызын ал-гынамы» эм башха пьесалары-не көрө салынгын спектакле-ге кыарганын аны унутпакчы то-юлоду.

«Дерги кыам», «Кыуч бопоп-мейди», «Жуксуз таула», «Ауана-ла», «Курнагы Аларбекчи ха-парлары», «Кюлюкю Чочай» де-ген эм башха проза чыгармалары уа? Аны себепти Токуму улу Жагабарфаны журнада тийиш жер бөлөңчөди.

Экинчи юбилер а Хачим Кау-фову, быыл 70-жылгынын белгилеген кызабатыны жазу-учу. Аны ол байрамы бла алгыш-уучу, «Минги-Тауда» Кауфону «Эси келгичи чыракылары» де-ген эсериюон окууга болу-ду. Ол да бизни тарыхыбы

Прозада берилген авторлоры да бизни окуучу иги тандын, Темукуланын Адилчи новелла-ры («Ажашуу», «Дидин уя», «Ти-лек», «Аш», «Келшим», «Салам» эм башкалары) эм Апаланын Билланы халпарлары («Аксыак», «Көп жаша, биче») окуучууу жер болупура деген умур барды.

Поэзияда да экеулени намулары басмалангандыла – Байдал-маны Мусуны бла Чочталаны Апаланы.

Ушарланы Санитяны кысыка халпарлары уа кимди да эсин билериде. Ала кертти да болгын атталны юсоундеңдиле, та-пурух маталарында да бардыла. Жашауда уа алап сейр затла тоюбдены, аны керттигенге ий-нанырыгыгын окууна келмей

Бурунгу заманла бла бюоно-гно жашуу кыаты байламдыла. Юлюе ултуракы, байракы болганылыкыла, адамла да евро-палы кийимге беленгенилыкге, кыолайрак жашаганылыккы-га, жашуу чочиреклик, зарлык, кююсюлок, миллетчилик кетемегинде дуниядан. Алай олсал затладан кыыйнадыла адамла не заманлада да. Бирде огурулуук бла эсыллик хорлай, чагы барады жашуу. Аны юсоун-ден айтадыла бизге бурунгу ха-парла.

БИТТИРЛАНЫ Аминта.

Бешден асламны унамайдыла

Вузлада окууга алаунуу жангы жоруклары ачык бол-гандыла. Бийик окуу юйлеге кириуюу жоруклары кылай толоренгенлерин юсоунден Билим берии эм илим министр-ствону экспертлери айтаңдыла.

Озган жыл бла тенгештир-генде, баш түрленииле кире-кесиде. Школу 2009 жылны 1-чи январына дери бошгандыла вузлада ол илим министр-ствуга кирге сийогенден да, ЕФЗ-ни шартларына кырамай кири огнары бардыла: абиту-риенттер эркилик бериледи эк-замени териле халда айтюорго. Аны бла бирге быыл док-ументлени берик устаныны саны да, окутулуук устаныклары саны да азайгандыла. Абуитур-интле эм документлери жалан-да беш вузга берилге, алада юкюшер устаныклары сыйлагра эркиндиле.

2009 жылда уа алай тыйы-чыла жок эдиле. Аны хатасын

дан школуу бошганына кеслери заявленяларыны бир да болмаганына көп институту бла университетиле жиберген эдидиле. Жангы норматив базаны кураганына, озган жылда этил-ген кемчилликтери кетергенбиз, - деп билдиргенди «Известияны» корреспондентине Росейни Билим берии министрствосуни бил-теую билим берген департамент-тин директору Елена Низиенко.

Дагыда бир жангычылык барды вузларга кириу кампания-да – абитуриентте битеу док-ументлени окуучу учуредания-лагыа электрондо-цифровой форма бла жибериге болуук-дула.

«Бу вопроста эчки айтыра бир зат барды: вузуланы барысында да жокдула алай технология-ла», - деп аныгалганды Елена Низиенко.

туриентлени документлери алуу 5-чи июльда бошшалдык, нег дегенде ала кыошак сыйна-дан (творчестволу конкурсадн) өтүрге керекдиле да, аны ючюн, 10-чу июлда 25-чи августка эрди-килик алгандыла. Озган жыл-да документте өтюркк меди-цина справкала бек эдиле, - дегенди Низиенко.

Быыл шкору 840 миңг адам башха кылам, алапжы жарыш-ы бюджет жерледе окур иратыл-дыла.

«Усталыкылары араларында бюджет жерлени колешиде улуу түрлөнуиле болганын, бюд-жет жерле иги да азайганды-рын, артыкча экономика, баш-чылык этиу эм гуманитарный илиму аздайгандыры айтыр-га

керекди. Аны бла бирге техника эм инженер блокуда жерле да көбөйгөңдиле, - дейди Билим бе-риу министрствону профессия-лы билим берген департамент-ини директору Артемий Никитю.

Примный комиссия кылай ишленгенге контроль этиу да кенгергенди. Бек иги болганды документлени алынуу юсоунден информация да ачык болганы. Абуитуринтлене кырагы эрди, контрольтук этген кыасы затлар да аналгыкчыдыла суйоген шартлары юсоунден кыошкыла. Кыруу биз кырамайбыз да жорукла кылай хайрылан-гында болганын эм болуук ишени анонслары да барды-ла.

«Известия» газетден алынп басмалаңды.

